

PM 2010:42 RVI (Dnr 011-2168/2009)

Finska föreningens begäran att få en representant i kommunstyrelsens pensionärsråd

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande
Finska föreningen adjungeras till kommunstyrelsens pensionärsråd.

Föredragande borgarrådet Ewa Samuelsson anför följande.

Ärendet

Den 1 januari 2010 infördes en ny lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Stockholms stad har i samband med detta utsetts till förvaltningsområde för finska språket. Det innebär bl.a. att enskilda ska kunna använda finska i sina kontakter med staden och att staden ska erbjuda förskoleverksamhet och äldreomsorg helt eller delvis på finska. I lagen regleras också att de nationella minoriteterna ska ges möjlighet till inflytande genom samråd.

Ikinuoret som är en pensionärssektion i Finska föreningen i Stockholm har i en skrivelse till kommunfullmäktige den 16 oktober 2009 föreslagit att föreningen ska få en representant i kommunstyrelsens pensionärsråd.

Kommunstyrelsens pensionärsråd består av nio ledamöter och nio ersättare. Ledamöterna nomineras av de rikstäckande pensionärsorganisationerna med verksamhet i Stockholms stad, som har öppet för alla pensionärer. Alla sådana organisationer vars medlemsantal överstiger 3 000 personer, folkbokförda i Stockholm, garanteras en plats i rådet. Därutöver fördelas mandatet i proportion till organisationens medlemsantal i staden. I staden verksam öppen pensionärsorganisation som önskar insyn i rådet, men inte uppfyller kvalifikationskraven, kan adjungeras till rådet. Råden har därutöver att adjungera andra personer till rådet.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och äldrenämnden. Kommunstyrelsens pensionärsråd behandlade ärendet vid sitt sammanträde den 2 februari 2010.

Stadsledningskontoret anser att de nationella minoriteterna, i den mån det är möjligt, bör inbjudas till de samrådsformer som redan sker idag inom respektive nämnd. Den nämnd som ansvarar för en viss verksamhet bör också ansvara för att samråda med olika intressenter i frågor som berör verksamheten. Stadsledningskontoret föreslår därför att kommunstyrelsen beslutar att Finska föreningen adjungeras till kommunstyrelsens pensionärsråd.

Äldrenämnden föreslår att frågan väcks om adjungering av Finska föreningens pensionärssektion under återstående del av denna mandatperiod och att eventuell

utökning av rådet övervägs inför nästa mandatperiod. Även tornedalingarna och romerna är dock intresserade av hur äldreomsorgen fungerar för personer med respektive minoritetsspråk. Äldrenämnden avser att samråda med företrädare för deras föreningar och med sameföreningen i Stockholm.

Kommunstyrelsens pensionärsråd tar inte ställning till ärendet utan avvaktar äldrenämndens beslut.

Mina synpunkter

Vid årsskiftet trädde en ny lag om nationella minoriteter och minoritetsspråk ikraft. Förvaltningsområdet för finska utökades därmed med Stockholms stad. Inom förvaltningsområdet ska den enskilde ha rätt att använda finska i kontakter med förvaltningsmyndigheter och domstolar. Kommunen är också skyldig att erbjuda förskoleverksamhet och äldreomsorg helt eller delvis på finska språket.

På Stockholms stads webbplats finns information om att den nya lagen träder i kraft och en sammanfattning av denna. Socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen har utarbetat förslag till riktlinjer för tillämpning av den nya lagen i staden. Inom äldreomsorgen finns flera verksamheter särskilt riktade till finskspråkiga, två äldreboenden och tre hemtjänstutförare.

Enligt den nya lagstiftningen ska samråd ske med de nationella minoriteterna. De nationella minoriteterna, i den mån det är möjligt, bör därför inbjudas till de samrådsformer som redan sker idag inom respektive nämnd. Den nämnd som ansvarar för en viss verksamhet bör också ansvara för att samråda med olika intressenter i frågor som berör verksamheten.

En i staden verksam öppen pensionärsorganisation som önskar insyn i kommunstyrelsens pensionärsråd, men som inte uppfyller dess kvalifikationskrav, kan adjungeras till rådet. Jag föreslår därför att kommunstyrelsen beslutar att Finska föreningen adjungeras till kommunstyrelsens pensionärsråd.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande

Finska föreningen adjungeras till kommunstyrelsens pensionärsråd.

Stockholm den 17 mars 2010

EWA SAMUELSSON

Bilaga

Skrivelse från Finska föreningen i Stockholm

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

ÄRENDET

Den 1 januari 2010 infördes en ny lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Stockholms stad har i samband med detta utsetts till förvaltningsområde för finska språket. Det innebär bl.a. att enskilda ska kunna använda finska i sina kontakter med staden och att staden ska erbjuda förskoleverksamhet och äldreomsorg helt eller delvis på finska. I lagen regleras också att de nationella minoriteterna ska ges möjlighet till inflytande genom samråd.

Ikinuoret som är en pensionärssektion i Finska föreningen i Stockholm har i en skrivelse till kommunfullmäktige den 16 oktober 2009 föreslagit att föreningen ska få en representant i kommunstyrelsens pensionärsråd.

Kommunstyrelsens pensionärsråd består av nio ledamöter och nio ersättare. Ledamöterna nomineras av de rikstäckande pensionärsorganisationerna med verksamhet i Stockholms stad, som har öppet för alla pensionärer. Alla sådana organisationer vars medlemsantal överstiger 3 000 personer, folkbokförda i Stockholm, garanteras en plats i rådet. Därutöver fördelas mandaten i proportion till organisationens medlemsantal i staden. I staden verksam öppen pensionärsorganisation som önskar insyn i rådet, men inte uppfyller kvalifikationskraven, kan adjungeras till rådet. Råden har därutöver att adjungera andra personer till rådet.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, äldrenämnden och kommunstyrelsens pensionärsråd.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 5 februari 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Enligt den nya lagstiftningen ska samråd ske med de nationella minoriteterna. Stadsledningskontoret anser att de nationella minoriteterna, i den mån det är möjligt, bör inbjudas till de samrådsformer som redan sker idag inom respektive nämnd. Den nämnd som ansvarar för en viss verksamhet bör också ansvara för att samråda med olika intressenter i frågor som berör verksamheten.

Stadsledningskontoret föreslår därför att kommunstyrelsen beslutar att Finska föreningen adjungeras till kommunstyrelsens pensionärsråd.

Äldrenämnden

Äldrenämnden beslutade vid sitt sammanträde den 9 februari 2010 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämna det till kommunstyrelsen som sitt svar på remissen.

Äldreförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 21 december 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Den 1 januari 2010 träder en ny lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritets-

språk ikraft. Nationella minoritetsspråk är finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska. Förvaltningsområdet för finska utökas med Stockholms stad. Inom förvaltningsområdet ska den enskilde ha rätt att använda finska i kontakter med förvaltningsmyndigheter och domstolar. Kommunen är också skyldig att erbjuda förskoleverksamhet och äldreomsorg helt eller delvis på finska språket. Enligt den nya lagen har enskilda också rätt att använda samiska eller meänkieli om det finns personal som behärskar språket. Enligt lagens 5 § ska förvaltningsmyndigheter ge de nationella minoriteterna möjlighet till inflytande i frågor som berör dem och så långt det är möjligt samråda med representanter för minoriteter i sådana frågor. Förvaltningsmyndigheter ska när det behövs på lämpligt sätt informera de nationella minoriteterna om deras rättigheter enligt lagen.

Inom upphandlingen av privata äldreboenden finns två för finstalande, nämligen Finskt Seniorboende AB (Nacka Koti) och Föreningen Hem för finska äldre (Finskt äldrecentrum). Bland de upphandlade hemtjänstutförarna finns tre företag.

På Stockholms stads webbplats finns information om att den nya lagen träder i kraft och en sammanfattning av denna. Socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen har utarbetat förslag till riktlinjer för tillämpning av den nya lagen i staden.

Judiska församlingen erbjuder social verksamhet för alla åldersgrupper. Deras seniorverksamhet omfattar besöksverksamhet, leverans av koshermat till bostaden och caféverksamhet.

Sameföreningen i Stockholm har alltsedan starten 1947 varit en viktig samlingspunkt för inflyttade och samer på tillfälligt besök i Stockholm. Föreningen har till uppgift att i Stockholm med omnejd ta tillvara och befrämja samiska intressen i kulturellt, socialt och ekonomiskt hänseende, samt att arbeta för att sprida kunskap om samiska förhållanden. Föreningen verkar t.ex. för samiska barns rätt till modersmålsundervisning. Föreningen bedriver också pubkvällar, fester och kulturarrangemang för medlemmar.

Föreningen Tornedalningar i Stockholm är en lokalavdelning av Svenska tornedalningars riksförbund. Föreningen har 240 medlemmar och genomsnittsåldern är mellan 55 och 60 år. Det är en förening för människor från Tornedalen och hela det ursprungliga finstalande området i Norrbotten samt för andra som känner samhörighet med föreningens strävanden. Riksförbundets mål är bl.a. främja och stärka den tornedalska minoritetens identitet, språkliga och kulturella förankring. Det finns också föreningarna Norrbottens gille och Haparandapojkar som har medlemmar som kan meänkieli. Norrbottens gille är en ideell förening som har till ändamål att samla norrbottensvänner i Stockholmstrakten och landets övriga delar kring det gemensamma intresset för Norrbotten. Det sker genom att samla medlemmarna till umgänge i olika former.

Nevodrom är en stockholmsförening som främst vänder sig till romer, men även är öppen för allmänheten. Föreningens målsättning är att bl.a. att tillvarata romernas intressen i etniska, kulturella, språkliga och sociala frågor i minoritetspolitikens anda. Föreningen driver bl.a. ett informations- och rådgivningscenter som vill skapa möjligheter och förutsättningar så att romska ungdomars engagemang, ansvar, status och inflytande ökar i majoritetssamhället. Föreningen har också en lokal i Alvik där det pågår ungdomsverksamhet fyra kvällar i veckan. Dessutom förmedlas kontakter och stödpersoner till både unga och äldre och det arbetas med uppsökande verksamhet.

Kommunstyrelsens pensionärsråd består av 9 ledamöter och 9 ersättare. Ledamöterna nomineras av de rikstäckande pensionärsorganisationerna med verksamhet i Stockholms stad, som har öppet medlemskap för alla pensionärer. Alla sådana pensionärsorganisationer vars medlemsantal överstiger 3 000 personer, folkbokförda i staden, garanteras en plats i rådet. Därutöver fördelas mandaten i proportion till organisationens medlemsantal i staden. Mandatfördelningen räknas om inför varje mandatperiod för att justera eventuella förändringar i medlemsantalet. I staden verksam öppen pensionärsorganisation som önskar insyn i rådet, men icke uppfyller kvalifikationskraven, kan adjungeras till rådet. Rådet har därutöver möjlighet att adjungera andra personer till rådet.

Av ovanstående minoritetsföreningar har endast Finska föreningen en särskild pensio-

närsvksamhet. Den är ansluten till Sverigefinska riksförbundet. Inom denna organisation finns en pensionärsorganisation, Sverigefinska Pensionärer. De uppfyller således kravet att vara rikstäckande. De har troligen öppet medlemskap för alla pensionärer även om de naturligtvis vänder sig till sverigefinnar. Men de har inte så många medlemmar att de skulle kunna slå ut någon av de nuvarande 18 representanterna i kommunstyrelsens pensionärsråd enligt gällande bestämmelser för fördelning av mandaten. Om man vill vara garanterad att finska föreningens pensionärssektion kommer med behövs en utökning av antalet mandat. Det är kommunstyrelsen som beslutar om eventuella ändringar av instruktionen.

Enligt gällande bestämmelser kan rådet adjungera andra personer till rådet. Om detta beslutar i så fall rådet. Adjungerade personer har inte rätt till arvode enligt gällande regler för ersättning för kommunala förtroendeuppdrag.

Äldreförvaltningen föreslår att äldrenämnden i kommunstyrelsens pensionärsråd väcker frågan om adjungering av finska föreningens pensionärssektion under återstående del av denna mandatperiod och att eventuell utökning av rådet övervägs inför nästa mandatperiod.

Även tornedalingarna och romerna är dock intresserade av hur äldreomsorgen fungerar för personer med respektive minoritetsspråk. Äldreförvaltningen avser att samråda med företrädare för deras föreningar och med sameföreningen i Stockholm.

Även om finska föreningen adjungeras till kommunstyrelsens pensionärsråd och äldreförvaltningen samråder med företrädare för andra nationella minoriteter uppfylls inte den nya lagens krav på kommunen att samråda med företrädare för minoriteterna eftersom lagen syftar på alla som använder minoritetsspråken, oavsett ålder. Om det finns önskemål om fastare former för kontakt med minoriteterna förefaller det lämpligt att organisera detta i särskild ordning, kanske genom kulturförvaltningen som redan har ett visst kontaktnät.

Kommunstyrelsens pensionärsråd

Kommunstyrelsens pensionärsråd gjorde vid sitt sammanträde den 2 februari 2010 följande uttalande:

Kommunstyrelsens pensionärsråd tar inte ställning till ärendet utan avvaktar Äldrenämndens beslut.